

Leerplicht Jaarverslag Gemeente Meppel, schooljaar 2021-2022

Leerplicht Jaarverslag Gemeente Meppel schooljaar 2021-2022

oktober 2022

Voorwoord

Alle jongeren hebben recht op een passende plek in het onderwijs. Goed onderwijs en de juiste ondersteuning zijn bepalend voor de ontwikkeling van kinderen. Wanneer kinderen regelmatig niet op school verschijnen, kan dat een teken zijn dat het niet goed gaat. Onze leerplichtambtenaren zijn er dan om met alle betrokkenen te onderzoeken wat nodig is. Handhaving willen we zoveel mogelijk voorkomen.

De oorzaken voor schoolverzuim kunnen verschillend zijn. Denk bijvoorbeeld aan problemen in de gezinssituatie, middelengebruik en mentale klachten. Ook in Meppel komen de leerplichtambtenaren het allemaal tegen.

Hoe eerder verzuim gesignaleerd wordt des te sneller kan er passende hulp geboden worden. Onze aanpak is daarom gericht op preventie en dat begint al op de basisschool. Het afgelopen schooljaar hebben de leerplichtambtenaren hier extra aandacht aan besteed. Ook in het voortgezet onderwijs gaan de leerplichtambtenaren vroegtijdig in gesprek met jongeren die licht verzuim hebben. Insteek daarbij is om niet direct over te gaan tot handhaven, maar eerst het gesprek te voeren en te onderzoeken wat een kind nodig heeft.

Samenwerken met onderwijs, zorg en maatschappelijke organisaties is hierin heel belangrijk. Dat doen we vanuit een positieve mindset. In plaats van te praten over de afwezigheid van kinderen gaat het over de aanwezigheid. En we praten over het behalen van successen in plaats van over schooluitval. Zo helpen we kinderen samen aan een gelukkige schoolloopbaan.

Wethouder van onderwijs, mw. Bos

Inleiding

Nog niet zo lang geleden was de taak van de leerplichtambtenaar vooral gericht op het handhaven van de leerplichtwet. Tegenwoordig richt de uitvoering zich vooral op het beschermen van het leerrecht van jongeren.

In dit jaarverslag blikken wij terug op het gevoerde leerplichtbeleid. In de infographic zijn de cijfers vermeld van het aantal verzuimmeldingen, thuiszitters, vrijstellingen en afdoeningen. Deze hebben we geanalyseerd en uiteindelijk kijken wij vooruit naar het nieuwe schooljaar met een aantal aanbevelingen.

Veel leesplezier!

Leerplichtwet hoe werkt het?

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het College van Burgemeester en Wethouders. Zij wijzen daartoe één of meer leerplichtambtenaren aan. Daarnaast beschikt de gemeente over een adequaat registratiesysteem voor leerplicht. B&W doet jaarlijks verslag aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid inzake de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Leerplicht geldt vanaf 5-jarige leeftijd tot en met het schooljaar waarin een leerling 16 jaar wordt. Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht tot de leerling 18 jaar wordt of een startkwalificatie haalt (diploma havo, vwo of minimaal mbo niv.2). Jongeren tussen 18-23 jaar zonder startkwalificatie worden door de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) benaderd.

Preventie

In Meppel hebben wij naast onze wettelijke taken veel aandacht voor de preventieve aanpak van schoolverzuim. Wij hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in het vroegtijdig signaleren van verzuim.

Verzuim is vaak een eerste teken dat het niet goed gaat met een jongere. De signalen van verzuim beginnen vaak al op het Primair Onderwijs (PO). De leerplichtambtenaren sluiten aan bij de Zorg Advies Teams in zowel het Primair Onderwijs als het Voortgezet Onderwijs en het Middelbaar Beroepsonderwijs. Hierdoor is de leerling met verzuim vroegtijdig in beeld en wordt beter samengewerkt met de scholen, ouders/jongere en de hulpverlening. Problemen bij de overgang naar een nieuwe school worden eerder gesignaleerd en opgepakt. Hierdoor wordt uitval in de toekomst voorkomen.

Landelijke ontwikkelingen

De preventieve aanpak wordt door de landelijke politiek ook gestimuleerd. Onlangs heeft minister Wiersma wetsvoorstellen gepresenteerd aan de Tweede kamer. Hierin zet hij in op 3 actielijnen:

1. Aanwezigheid van de leerling;
2. Elk kind heeft recht op een passend onderwijsaanbod;
3. Ruimte geven voor digitaal afstandsonderwijs.

Wij blijven deze lijnen actief volgen met medewerking van onze vakvereniging INGRADO.

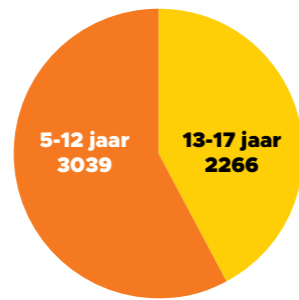
"Schoolverzuim voorkomen door te onderzoeken wat een kind nodig heeft"

Jeannet Bos, wethouder onderwijs.

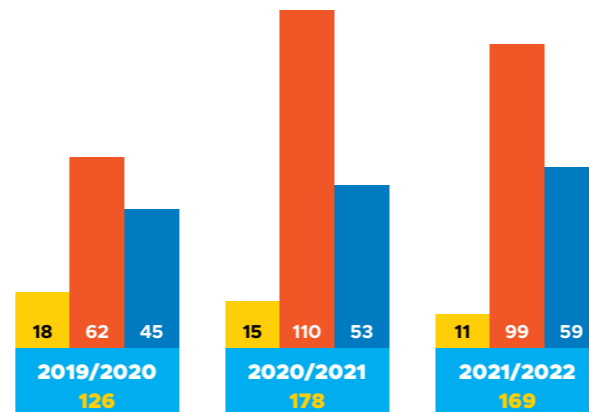
Jaarverslag Leerplicht 2021-2022

Aantal leerplichtige jongeren

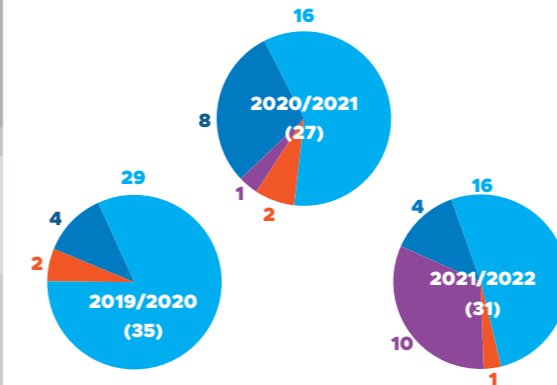

Aantal verzuimmeldingen

- Primair onderwijs (PO) + Speciaal onderwijs (SO)
- Voortgezet onderwijs (VO) + Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)
- Middelbaar beroeps onderwijs (MBO)

Vrijstelling van de inschrijving op school

- Jongeren die psychisch/lichamelijk niet in staat zijn naar school te gaan
- ouders kunnen geen school vinden volgens hun levensovertuiging
- jongere gaat in het buitenland naar school
- jongere volgt een andere (interne bedrijfs) opleiding

Wettelijk verzuim:
min. 16 uren spijbelen/
te laat komen in
4 aaneengesloten weken

Luxe verzuim:
buiten de schoolvakantie afwezig
zonder toestemming

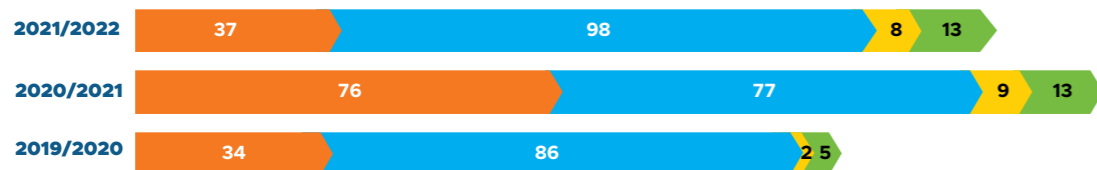
Overig verzuim:
spijbelen/te laat komen
minder dan 16 uren in 4 lesweken

Absoluut verzuim:
een leer-/kwalificatieplichtige
jongere staat niet op een school
ingeschreven

HALT bij spijbelen en
te laat komen tussen
12-60 uur/keer

Proces verbaal bij spijbelen
en te laat komen vanaf
60 uur/keer

Afdoeningen meldingen

- Officiële waarschuwing leerplicht
- Gezamenlijke actie leerplicht/ketenpartners
- HALT
- Proces verbaal

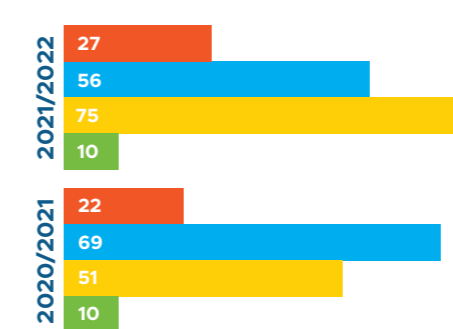
Langdurend verzuim/thuiszitten

Leerlingen die langer dan 4 weken
aanéengesloten niet naar school gaan

- Bij Start schooljaar
- Nieuwe jongeren
- Opgelost:
 - terug naar school
 - 18 jaar en overdracht RMC
 - verhuisd

Overige werkprocessen

- Absoluut verzuim
- Informatie en advies
- Zorgmelding
- Luxe verzuim

Leerplichtambtenaren
Bernadette Klamer
Roelanda Donker

www.meppel.nl
postbus@meppel.nl
Postadres: Postbus 501
7940 AM Meppel
Telefoon 14 0522

Methodische aanpak schoolverzuim (MAS)

De leerplichtambtenaren werken volgens de landelijke methodische aanpak schoolverzuim: elke jongere met aanhoudend of zorgelijk verzuim krijgt of houdt een passende plek in het onderwijs. Uitgaande van licht waar mogelijk en zwaarder indien nodig wordt er samengewerkt met de ketenpartners om zo de juiste interventies in te zetten om de schoolgang te bevorderen.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en het Regionale programma

Als een jongere 18 jaar is verzorgt leerplicht een warme overdracht naar het RMC. RMC Zuidwest-Drenthe bestaat uit de gemeenten Hogeveen, De Wolden, Westerveld en Meppel. Het RMC heeft als doel het voorkomen en terugdringen van het voortijdig schoolverlaten (vsv) en stimuleert jongeren om een startkwalificatie te halen. Scholen en de RMC-gemeenten hebben een programma opgesteld (voor 2020-2024) om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. De volgende trajecten worden hieruit uitgevoerd en geëvalueerd:

- VSV Coaching;
- Voorzieningen zoals de trajectklas;
- Monitoring van jongeren in een kwetsbare positie.

In de Voorjaarsnota 2022 heeft de minister van onderwijs aangekondigd dat het RMC wordt uitgebreid naar de leeftijd van 27 jaar.

Terugblik schooljaar 2021/2022

Corona en leerplicht

Ook in het schooljaar 2021-2022 is er een schoolsluiting vanwege het coronavirus geweest van 20 december 2021 tot en met 9 januari 2022. De leerplichtambtenaren hebben dit schooljaar opnieuw zowel fysieke als online gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, scholen en hulpverlening.

Spijbelsprekuren

De leerplichtambtenaren hebben preventieve gesprekken gevoerd op de voortgezet onderwijsscholen in Meppel. Jongeren die in aanmerking komen voor een gesprek hebben licht verzuim (6 tot 8 keer te laat en/of spijbelen). Het doel van het gesprek is hen aan te spreken op schoolverzuim en afspraken te maken om te voorkomen dat het verzuim aanhoudt. Met de spreekuren ondersteunt leerplicht de scholen in hun verzuimaanpak.

Samen met de leerplichtambtenaren uit de regio hebben wij 105 leerlingen gesproken. Van deze 105 leerlingen waren 41 leerlingen woonachtig in de gemeente Meppel. Van deze leerlingen uit Meppel zijn 9 leerlingen alsnog gemeld bij leerplicht vanwege aanhoudend schoolverzuim. Redenen van te laat komen zijn verslapen (nog moe), moeite met op tijd uit bed en van huis gaan. Spijbelen heeft vooral te maken met motivatieproblemen voor school.

Training systeemgerichte benadering van schoolverzuim

De leerplichtambtenaren hebben dit schooljaar de training 'van moeten naar ontmoeten – een systeemgerichte aanpak van schoolverzuim' gevolgd. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het leerrecht in plaats van uitsluitend de leerplicht. Als kinderen regelmatig school missen, spijbelen of ziek gemeld worden is er meer aan de hand en geeft dit reden tot zorg. Verzuim kan diverse redenen hebben, zoals problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling, gezinssituatie of sociaal-maatschappelijke context van het kind en zijn gezin. Redenen waardoor het kind zijn leerrecht ontzegd wordt. Niet het verzuim en het moeten staan centraal in deze aanpak maar het kind in zijn context en leerrecht.

Voorlichting

Om de scholen goed te informeren over leerplicht en actualiteiten hebben we dit schooljaar voorlichting gegeven en nieuwsbrieven verstuurd. In het voortgezet onderwijs werkten we hierin samen met de regio Zuidwest-Drenthe en Staphorst. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen waren: kennismaking met elkaar, wat houdt de leerplichtwet in, wat zijn de taken/verantwoordelijkheden van een ieder. In het schooljaar 2022-2023 gaan we verder met de voorlichting op meerdere scholen in Meppel.

Naast het houden van voorlichting heeft leerplicht nieuwsbrieven verstrekt. In de nieuwsbrieven is o.a. aandacht besteed aan het recht op ontwikkeling, de aanwezigheid van de leerling en het beeld van de leerplichtambtenaar als handhaver.

Project Leerplicht, Zorg en Handhaving in het primair onderwijs:

Aanleiding van het project is het college uitvoeringsprogramma 2018-2022. De uitvoering startte in het voorjaar van 2020 en eindigt aan het einde van het kalenderjaar 2022. Ondertussen zijn er twee tussenevaluaties gehouden waaruit blijkt dat de lijnen korter zijn geworden tussen de gemeente en de scholen. Dit komt vooral door de deelname van leerplicht aan de Zorg Advies Teams (ZAT'S). Op de scholen is meer aandacht voor de verzuimregistratie. De extra inzet draagt bij aan een positieve schoolgang. In het najaar van 2022 vindt de eindevaluatie plaats. De eindevaluatie van de extra inzet wordt voorgelegd aan het college van B&W.

VVA (Voorziening Vroegtijdige Aanmelding)

De VVA heeft tot doel jongeren in de overstap van het voortgezet onderwijs naar het mbo vroegtijdig in beeld te brengen. Bij leerplicht komen de signalen van leerlingen binnen die nog geen mbo inschrijving hebben na hun eindexamen. In juni 2022 waren er 166 signalen. Bij de start van het nieuwe schooljaar was van 12 leerlingen nog geen vervolgonderwijs bekend. Over deze leerlingen neemt leerplicht contact op met de ouder(s) of de laatst bekende school, zodat er bij de start van het nieuwe schooljaar duidelijkheid is over het vervolgonderwijs.

Oekraïense leerlingen

De oorlog in Oekraïne heeft een grote vluchtelingenstroom in gang gezet. Ook Meppel neemt vluchtelingen, waaronder kinderen, op in gastgezinnen of in de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) in het oude Isala ziekenhuis. Deze kinderen hebben recht op onderwijs en zijn tegelijkertijd ook leerplichtig. Een leerplichtambtenaar neemt deel aan de werkgroep Opvang Oekraïners met hierin de gemeente, GOO, onderwijs, VVE en Welzijn Mensen Werk.

Analyse van de cijfers

In het schooljaar 2021-2022 zijn de volgende zaken opgevallen (voor statistische gegevens zie de bijlage).

- Het aantal verzuimmeldingen is vrijwel gelijk gebleven.
- Opvallend is de toename van het aantal meldingen van zorg met 50%. Bij deze meldingen is er veelal sprake van psychische problematiek die zich onder andere uit in schoolverzuim.
- De doorlooptijd van verzuimmeldingen, maar met name van de zorgcases is gestegen t.o.v. voorgaand schooljaar. De trajecten van deze leerlingen liepen langer en vroegen een langdurige inzet vanuit de leerplichtambtenaren.
- Wat opvalt in de afdoeningen is dat er minder waarschuwingen zijn gegeven aan leerlingen met beginnend verzuim. Vanuit de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim) wordt er meer ingezet op hulpverlening en afspraken voor terugkeer naar school zonder direct te handhaven.
- Ook opvallend is de forse stijging van het aantal thuiszitters: van 6 naar 15 jongeren gedurende het schooljaar. Aan het eind van het schooljaar zijn er nog 4 jongeren die langdurig verzuimen. Naast deze wettelijk gemelde thuiszitters zijn er 6 leerlingen vanuit zorg (ziek gemelde leerlingen) gemeld. Ook zij verzuimden uiteindelijk langdurig van school. Het grootste deel van de thuiszitters betreft jongeren van 16/17 jaar. De redenen voor het langdurig verzuim zijn met name psychische klachten gecombineerd met zorgen in de thuissituatie/multiproblematiek. Voor enkele jongeren was er geen passend onderwijsaanbod. Over al deze leerlingen is regelmatig overleg met de leerling, ouders, school, hulpverlening en leerplicht. De leerplichtambtenaren werken ook nauw samen met de andere consultants in het sociaal domein.

Aanbevelingen schooljaar 2022-2023

- De preventieve inzet van de leerplichtambtenaren voort te zetten, zoals deelname ZAT's, geven van voorlichting/advies en uitvoeren van spijbelspreekuren.
- Voorlichtingsbijeenkomsten op het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs te continueren samen met de regio en het RMC.
- Afspraken maken met het onderwijs over zowel verzuimregistratie als correct melden van verzuim.